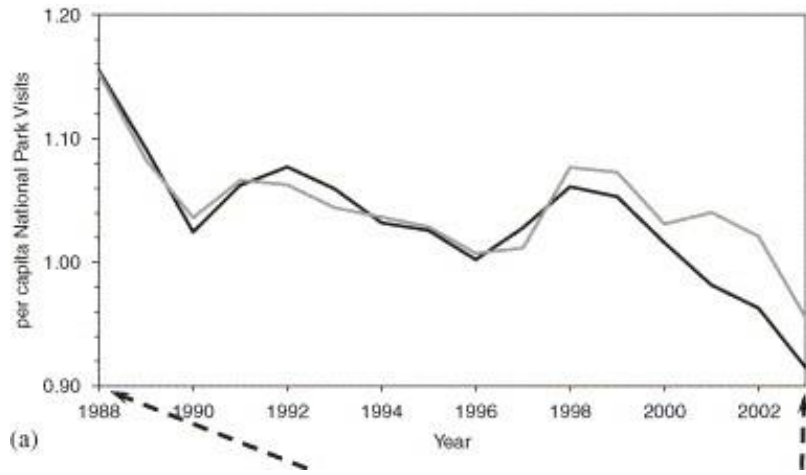

1

proč (ne)být
u obrazovek
?

2

Pergram, Zaradic (USA, 2006)

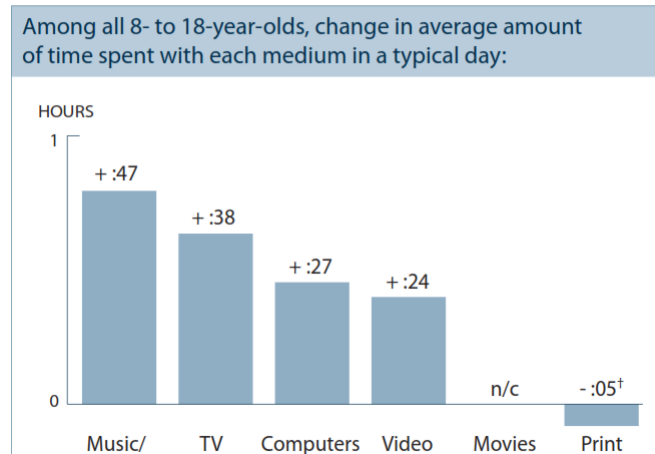
3

Among all 8- to 18-year-olds, average amount of time spent with each medium in a typical day:			
	2009	2004	1999
TV content	4:29 ^a	3:51 ^b	3:47 ^b
Music/audio	2:31 ^a	1:44 ^b	1:48 ^b
Computer	1:29 ^a	1:02 ^b	:27 ^c
Video games	1:13 ^a	:49 ^b	:26 ^c
Print	:38 ^a	:43 ^{ab}	:43 ^b
Movies	:25 ^a	:25 ^{ab}	:18 ^b
TOTAL MEDIA EXPOSURE	10:45^a	8:33^b	7:29^c
Multitasking proportion	29% ^a	26% ^a	16% ^b
TOTAL MEDIA USE	7:38^a	6:21^b	6:19^b

Kaiser Family Foundation (USA, 2010)

4

Changes in Media Use, 2004–2009

Kaiser Family Foundation (USA, 2010)

5

Test - osm kritérií pro diagnostikování závislost na internetu

Otázky se týkají posledních 6 měsíců. Odpověď "ano" na pět nebo více otázek, může znamenat, že trpíte závislostí na internetu.

- Máte pocit zaujetí pro internet? (myšlenky na předchozí online aktivity nebo těšení se na další připojení/využití internetu)
- Máte pocit, že musíte používat internet stále častěji, abyste dosáhli spokojenosti?
- Snažili jste se již někdy kontrolovat, omezit nebo zastavit používání internetu?
- Máte pocit neklidu, náladovosti, deprese či podrážděnosti při pokusech omezit nebo zastavit používání internetu?
- Máte pocit, že často zůstáváte on-line déle, než jste původně zamýšleli?
- Riskoval jste někdy ztrátu či ohrožení významných vztahů, zaměstnání, vzdělání nebo profesních příležitostí, protože jste na internetu?
- Už jste o délce připojení lhal rodinným příslušníkům, terapeutům, nebo jste jinak zakrýval rozsah připojení k internetu?
- Myslíte si, že často používáte internet jako způsob úniku od problémů nebo zmírnění nepříjemných nálad (např. pocitu bezmocnosti, viny, úzkosti, deprese)?

www.netaddiction.com, překlad Koreš, Pešek

6

média: psychologické důsledky / rizika

- › závislost (addiction: technological, digital, screen computer)
- › zdraví
- › pozornost
- › studijní výkon
- › komunikace
- › násilí

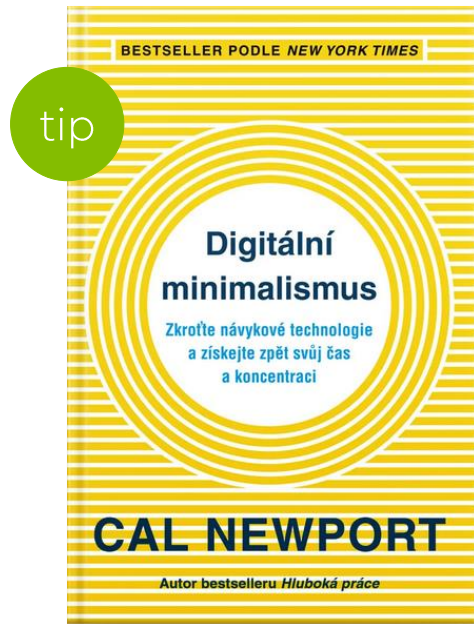
7

metodická/metodologická poznámka:

tři klíčové otázky

(od Erazima Koháka)

8

9

co se může objevit v závěrečné písemce?

- › PROČ (NE)BÝT U OBRAZOVEK? čas trávený u médií a jeho psychologické důsledky (včetně pozornosti), závislosti spojené s médii

10

epilog

11

další témata v této oblasti

- › vlastnosti obnovujícího prostředí
- › děti a příroda (studie)
- › vztah ke zvířatům (Iveta Šedová)
- › psychologické přínosy zahradničení
- › substituce virtuální „přírodou“
- › wilderness therapy
- › hluk prostředí, přelidnění
- › vnímání městského prostředí
- › psychologické dopady znečištění prostředí

12

témata do budoucna

- › specifikace přírodního prostředí při výzkumu působení prostředí na člověka
- › metaanalýzy přínosů kontaktu s venkovním prostředím
- › neurovědy a vliv médií na lidské prožívání a chování
- › děti a příroda: nejen kvalitativní výzkum (rozhovory a pozorování), ale více kvantitativního
- › děti a divoká zvířata
- › prožívání divočiny z hlediska emocí
- › vazba mezi kontaktem s přírodou a prosociálností

13

FSS MU: Literatura z oboru ekopsychologie a dalších spřízněných disciplín ☆ ■

Soubor Upravit Zobrazit Vložit Formát Data Nástroje Doplnky Nápořádě Všechny změny uloženy na Disku

Kč % 0.00 123 - Arial - 10 - B I A -

	A	B	C	D	E
1	autor	rok vydání	název	klíčová témata	dostupnost
19	Whitmarsh, O'Neill, Lorenzoni	2010	Engaging the Public with Climate Change: Behaviour Change and Communication	climate change in social sciences	dlouhodobá JK
20	Beattie	2010	Why Aren't We Saving the Planet?: A Psychologist's Perspective	conservation psychology	Peřf MU měsíční výpůjčka
21	Clayton, Myers	2015	Conservation Psychology: Understanding and promoting human care for nature	conservation psychology	dlouhodobá JK
22	Clayton, Myers	2009	Conservation Psychology: Understanding and promoting human care for nature	conservation psychology	FSS knihovna prezenční
23	Clayton, Opatow	2003	Identity and the Natural Environment: The Psychological Significance of Nature*	conservation psychology	FSS knihovna prezenční
24	Corral-Verdugo, Garcia-Cadena, Frias-Armenta	2010	Psychological Approaches to Sustainability: Current Trends in Theory, Research and Applications	conservation psychology	FSS on-line: http://site.ebrary.com/lib/masaryk/
25	Gardner, Stern	2002	Environmental Problems and Human Behavior	conservation psychology	dlouhodobá JK
26	Krajhanzl	2014	Psychologie vztahu k přírodě a životnímu prostředí	conservation psychology	FSS knihovna prezenční + měsíční výpůjčka
27	Nickerson	2003	Psychology and Environmental Change*	conservation psychology	ústní domluva
28	Scott, Amel, Koger, Manning	2016	Psychology for Sustainability, 4th edition	conservation psychology	dlouhodobá JK
29	Winter, Koger	2010	The Psychology of Environmental Problems: Psychology for Sustainability (3rd edition)	conservation psychology	dlouhodobá JK

tip

[www.bit.ly/epsy literatura](http://www.bit.ly/epsy_literatura)

14

15

jaká jsou specifika env. problémů?

- › průběžné / pomalé a dlouhodobé + časově a geograficky vzdálené
- › globální (často mají velký rozsah)
- › vysoká komplexita (spletité příčiny a mnohočetné důsledky)
- › ... s tím související vysoká nejistota
- › způsobené člověkem nebo nejednoznačného původu (agregované chování) – potřeba aktivity mnoha lidí
- › ti, kteří využívají výhod, jsou ne vždy obětí dopadů
- › náklady teď, rizika později
- › zprostředkované / rámované médi / sociálně konstruované + zpolitizované

16

zážitkový (sebe)experiment na příště

- › Udělat min. 15 minutový rozhovor (osobní, telefonický, Zoom, osobní) s někým, kdo se opakovaně negativně vyjadřuje k tématu **A) ochrana klimatu**, nebo **B) opatřením proti koronaviru**. Zvolte si tak svoje téma rozhovoru.
- › Jak na to?
 1. Přečtete si následující postup a otevřete si report ([zde](#)), ať víte, co budete na konci vyplňovat.
 2. Zeptejte se vybraného respondenta/ky na následující otázky a zaznamenejte si (zvukově či poznámkami) svoji odpověď. Po celou dobu rozhovoru buďte co nejvíce empatictí, podporujte, aby zpovídaný mohl v klidu a bezpečí vyjádřit, co má na srdci (nepolemizujte):
 - › Co se Ti/Vám vybaví, když se řekne... A/B (buď „ochrana klimatu“, nebo „opatření proti koronaviru“)?
 - › Co Ti/Vám na to vadí na... A/B?
 - › Co by se muselo stát, abys/abyste začal o něco víc podporovat... A/B?
 - › ... a pak se můžeme dále dotazovat... „a ještě něco?“, „a napadá Tě/Vás něco dalšího...?“, event. kdyby říkal(a), že je to nereálné, tak se ubezpečovat: „Klidně to může být i něco nereálného, bláznivého... ale co by se muselo stát, aby...?“
 - › Poděkujte za rozhovor :-)
 3. Odpověď stačí shrnout, vypíchnout to důležité, hlavní myšlenky/témata/argumenty. Všimněte si také speciálních slov/formulací (těch citově nabitých či jinak specifických).
 4. Odpovědi si interpretujte: Co vám vlastně dotyčný/á řekl(a)? Co můžete vidět a cítit za těmi slovy, mezi řádky?
 5. Přečtete si obě kapitoly, viz další slide.
 6. Vraťte se ke svým zápiskům a zkuste je znovu interpretovat podle přečteného.
 7. Vyplňte o tom „report“ z Vašeho rozhovoru pro ostatní, **nejpozději do 1. listopadu 12:00, [zde](#)**.

17

čtenba na příště

- › důkladně si na příště nastudovat z knížky **Psychologie environmentálních problémů** (Winter, Koger, 2009) výňatky z kapitol, viz IS: [Freudovská psychologie](#) [Kognitivní psychologie](#)

18